

WWW.UNLIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

У Новоме Саду 20. новембра 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½, динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic. (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације пише се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду; из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Ш Т Е Д Њ А.

Заређала нека редња, —
Та се редња зове: штедња,
Тако с' зове, тако с' пише,
А за њом се и уздише.
Те су речи пуна чувства,
Те су речи пуна уста
На многима
Саборима, —
Управо на свима.

У разнима
Језицима
Штедња своје име има.

Том се речи много каже
(Не лез', враже!)
Том се речи много маже,
Том се речи много лаже,
— И баш за то не помаже.

Том се речи много вели,
Том се речи много жели,
И од ње се много дели,
Па за то смо по градови
И по сели
Невесели.

Том се речи много кара,
Том се речи много шара,
Том се речи много вара
И крај ње се много хара,
Али народ нема дара
Ни шићара.

У Србији други ветар
Давас веје,
Па за ото
Дружине је
Том се речи у циљ циља,
Ту је штедња права збиља,
С њом се иде мушки, смело,
Да од речи буде дело
— Бар тако се започело.

Ој Србијо, драга коно,
Нећу зборит' ово, оно,
Да те дуги збор не једи,
Само велим: Штеди! Штеди!

По начелу, mente docta,
Штеди црно испод noktа;
Штеди паре
И динаре;
Штеди банке оне fine,
И талире, и цекине.
Штеди увек, штеди свуда,
Код палата и код суда,
Свугде, свугде штедња прија,
И код плата, и пензија,
И у цркви, и у клиру
И у светом намастиру,
Свугде штедња много вреди
(А већ народ и сам штеди
С оног чвора:
Што то мора).

Ал не штеди; коно мила,
Да ти с' благо нагомила

(Та би штедња грешна била),
 Већ да ти се благо проспе,
 Да ти благо тамо доспе
 Где се живот српски гаси
 У мукама и уздаси;
 Где нас туђа школа стреља
 Посред груди, посред жеља,
 Где-но цвили патња веља
 А без српских учитеља; —
 Где на српске задужбине
 Ударају ајдучине;
 Где се руши од обести
 Уточеште српске свести.
 Где будућност твоја чека
 Прека лека — —
 Ту просипај, шаљи, стачи,
 Ту не штеди, не комрачи,
 Молимо те сви, па и ја,
 И Македовија,
 И Србија она стара
 Испод ига и авдара.

Стармали.

Према сезони.

Ономад паде први снег и опомену ме, да је настала нова сезона. Сезона, истина, није српска реч, ми смо је украли од Немаца, који су је узајмили од Француза и мисле је отплатити на рате, — и Французи мисле на те рате, и тако последња и главна ратна сезона ако није ту, није ни гутило, ако јој није куцнуо час, није јој ни одзвонило, ако је не дочека стари Бизмарк, дочекаће је млади, — на

млађима свет остаје и што су стари посејали, то ће млади жњети; па ако стари Бизмарк са своје три косе (три длаке на глави) није могао све да пожње, Херберт је косатији и тако може последња рата француско-немачког дуга бити врло брзо bei den Naaren herbei- или Herbert gezogen.

Даклем нова сезона; и сваки је може по своме начину поздравити.

Пијанац кад види снег рећи ће: ајд' сад да пијемо на бело.

Карташи (и карташице) кад виде да је покривено све зеленило, сетиће се зеленог стола и ту ће нећи накнаде ономе, што им природа ускраћује.

Намастирски оци, ако се сете да је пост, саставиће какав месни одбор, који ће се старати о постигнућу испосничких им дужности.

Сапунџије, кад виде да већ и високо на стрејама ничу „свеће“, сетиће се да требају својој роби подигнути цену.

Порцијаши, кад виде на којој кући на прозору ледено цвеће, сетиће се да би се то цвеће могло у порцију узети, али пошто се то цвеће не може с окна скинути, они ће са цвећем одмах и кућу да продају.

Пештански „Ллојд“ кад осети мраз, сетиће се како се „Застава“ и „Браник“ љубе, и пустиће нас, да без уплива комесарског своје народне послове изавтономишемо.

Сироти босонози ђаци, кад им промрзну палци на ногама, казаће: Хвала богу, кад бар богаташима логе не зебу, јер би онда било јаука, да би нам свима уши заглунуле.

Чивути, кад виде да је танак лед, неће ни са-

ПОДЛИСТАК.

К Њ И Ж Е В Н И К.

— ПРИПОВЕТКА. —
 (Наставак.)

Други дан после свог одважног решења ишао је Велизар пешке кроз футошку шуму. Имао је у џепу три сребрне форинте; то му је био сав капитал, којим је располагао. Од матере није могао измамити више, јер је госпођа Соса почела по мало сумњати у истинитост његове књижевне будућности, особито од оног доба, кад је Велизар на то требао новаца. Ту је била госпођа Соса врло тугаљива и није се дала навести на друго мишљење ни онда, кад јој је Велизар рекао, да ће она бити узрок, ако јој син не постане најславнији Србин. Ту му је помогла Зорица, која је слепо веровала, што јој брат говори, те му је из своје „шпоркасе“ дала оне три сребрне форинте. Велизар је сестру уверавао, да ће јој стотруко вратити новац, пољуби је у чело, замота нешто белог рубља у велику мараму, опаше се њоме и упути се на нова „одушевљења“.

У џепу је имао своју нову бележницу, још увек празну, и велику оловку, коју већ у селу мисли истрошити сву. Чела је био ведро и весело је гледао у будућност и у зелена дрва. По кад кад застане и ушиљи уши: чинило

му се, да певају славуји. Оно до душе није био славуј а није ни пева, како се оно вели у „Ромеу и Јулији“, али Велизарева фантазија стварала је те умилне певце, и да је дошао славни зоолог Брем главом и доказивао му, да то није ни налик на славуја, не би се дао обрлатити. „Певају моју славу,“ шаптао је блажено у себи, „бадава, тако зване неразумне животиће имају више предосећаја него људи; оне знају, ко иде кроз футошку шуму.“

— Хоћеш ли ићи с пута, абдеса ти твог, ил сад ћу те по ушима! зачу Велизар за леђима не баш славујски глас. Брзо скочи на страну, а поред њега прозврје кола а кочијаш држаше још у руци подигнути бич.

— Шта млаташ ту шакама те ми плашиш коње, оца ти вандрокашког! настави сељак и одјури даље.

— Неразумни створе, гунђао је Велизар у себи; и не знаш, с ким говориш, јер да знаш, позвао би ме к себи на кола. Уф, ала је запрашио! Мора да је накресан, кад је тако суров. Али не ћу више путем, идем стазом, ту не ћу сметати ником.

Неколико тренутака доцније примети Велизар како му иде на сусрет одрпана људа нека с чворновитом буцом у руци. И нехотице се маши у џеп, да подели крајцару тој прилично сумњивој појави; али појава подиже руку и рече на немачком језику, да „од колеге не прима ништа“. Велизар се мало збуни, али вандрокаш, прави правцати вандрокаш, настави разговор.

ми да се тоциљају, него ће другоме продавати Schlittschuh-e.

Уредници шаливих листова, кад виде вејавицу, отвориће прозоре не би ли мало и у њихову одају навејало вица.

Сад је сезона и за беседе и друштвене забаве. О томе ми је моја жена синоћ о вечери напунила и уши и главу, — и ја кад легох спавати сневах све о самим беседама и друштвеним забавама. — Чудан сам. Сневам ја а ваши позаторани несретници осетили да им је с ове стране браве дуго време те хоће да паду једну беседу, концерт или тако нешто. — Већ су издали и програм, који овако гласи:

Ми доле (фалично) потписани
приређујемо

ДРУШТВЕНУ ЗАБАВУ

на коју позивамо сваког који другог посла нема.

Чист приход нек иде куд хоће, јер га неће ни бити, а нечист иде у корист државне идеје, која је због нас много штете имала.

Ево распоред (јер ми волемо кад се распадне ред):

- 1., Милан Грозни пева: „Ништа лепше од слободe, — зар је боље бити роб?“ Шева му секундира.
- 2., Стојановић (обријан да вам се боље допадне): Игра соло чардаш и намигује на „Пешт. Ллојда“.
3. Лемајић, држи дугачко предавање како се богослови васпитавају.
- 4., Јота пева: Терј куме логова преко тога корова; далеко је Митровица, ди се кува киселица.

— Немој ни ићи у Футог, рече; нема тамо берићета, у свакој те авлији поздраве најпре вашке, а за тим паори грдњом и псовком. Је си л' се набрао меда у Новом Саду?

Велизар прогунђа неколико речи и убрза кораке, а вандрокаш га стаде зачуђено гледати.

— То мора да је почетник, проумла у себи; још је прилично и обучен. Кад му стану вашке кројити чакшире, изгледаће друкче.

— И тај ме држи за вандрокаша, говорио је Велизар полугласно; но то би ми још требало! Ја идем у село, да се накупим одушевљења а онај надерани паор у мало што ме није ошињо, а овај опет... но, то би ми још требало. Да метем загасити цвикер на иос, ваљда ћу им већма импонирати.

Велизар извади загасити цви ер из џепа, али како је био узрујан, испусти га и цвикеру се разбије једно стакло.

— До ђавола! поче псовати али се брзо умири. Та то је истеком добро! Сад имам и лирско и трагично расположење у исти мах на носу, то јест, у себи, те не морам мењати цвикер. Ова празнина замењује обичан цвикер.

И Велизар подиже поносито главу и поче поузданије корачати. Имао је до душе и узрока поносити се и бити уверен о својој неодољивости, јер кад је био близу села, сретне две жене, које су некуд хитале.

— Јух, дрђо, рече једна и гурне ону другу; где овог Ђоравог вандрокаша!

5., Ђура телохранитељ декламује: Петсфијевог „Луду“ (како су га други научили).

6., Арадски свира у цитру: „Сеоски сам дола ја“.

7., Шева. Јодлује тужну енглеску песму „О јес, јес, јес!“ и брише сузе са „Нашим Добом“.

Кад се то сврши онда се забава затвара, а тако исто и представљачи.

Тако сам вам ја сневао, — па зар то није сезонмесиг!!

П у с л и ц е.

△. Но ако је ико мршав, Тиса баш није дебео. Али шта тај човек може (на сабору) да прогута, то је за дивно чудо.

⊙. Лемајић се зове Лемајић, а истражни му судица зове се Турели. Не би ли приличније било да се онај први зове Турели а судица да се зове Лемајић!

⊠. Кажу да се дух не може ухватити. Јест да. А да ко је то сад у затвору, него Анђелићев дух.

Ω. Јота доказује да он Анђелића није никад хвалио, — ни пре рођења му, ни после смрти му.

§. Предлог браће Хрвата врло нам је драг. Само би волели, да је и Мажуранић на очом писму потписан. Јер чудно је то да још за његова живота други ране замазују, које нам је он задао.

— Биће то каква лудоглава фркафуља из вароши, али Ђорав је на сваки начин, одговори друга.

Велизар скиде лагано цвикер с носа и тури га у најдубљи џеп свој. Лице му у тај мах није било ни лирски ни трагички расположено, већ прозаички глуваво. Није ни говорио ништа, ни гласно, ни полугласно, ни у себи; али је нешто лакше корачао.

Кад је ушао у село, поче распитивати за кућу свог пријатеља Ђоке. Једва је нађе, и то случајно, што је Ђоку затекао на улици.

— А где Велизара! Од куд ти?

— Из вароши. Дошао сам теби.

— То и је мило. Хоћеш бар остати који дан?

— Видићу. То зависи од одушевљења.

— Каквог одушевљења?

— Теби ћу открити тајну, али немој ником казати!

— Ваљда те не тражи полиција?

— Каква полиција! Ја купим одушевљења за књижевност, за песништво.

— А! отегне Ђока и погледи сумњиво свог пријатеља.

— Него да уђемо у собу. Знаш, на путу сам се угрејао и сав сам прашан.

Пријатељи уђу у собу и Ђока прикаже Велизара својим родитељима, сељацима, који су стекли лепо имање те могу једног сина школовати. Газда Митар и газдарица Јула приме госта пријатељски и позову га, да остане код њих.

▲. Читали смо у „Бачванину“ да се глумац Д. тако описује, да је на представи једва одиграо своју улогу. То није лепо. Ал ми се надамо да ће се Д. поправити, — кад оде из Сомбора.

⊕. Знате ли како би се то звало кад би суд опрао најгадније злочинце? — То би се звало: судопера (ал то за цело неће бити).

□. У бразилијској ствари најчудније је то, што се главни братац зове Фон Сека.

⊗. „Стармали“ не жали умрети, јер ево нам је показао и митрополитски савет да се уме шалити. — Или зар то није класична шала, оставити уреднику „Н. Доба“ да он интерпелира, зашто се није савет пре сазвао.

С гостионица на политику.

Кажу, да се са ситнице може лако закључити на крупне ствари. Н. пр. по поповима у једној дијецези можеш лако владику познати, а по администраторима још лакше, најлакше га пак можеш познати по томе, да ли оставља администратора у место по године или годину дана, шест или десет година. Но има их који у том иду и даље, па тврде, да данашњег дипломату и не можеш друкче позвати него по бради и лепо срезаним воктима, Србина по неслози и т. д.

И кад је већ тако, допустите и мени да са једне

— Добро нам дошли, рече Митар; за који час ћемо ручати, постављено је већ. Дед, Јуло, још један тањир. Примите што имамо и немојте замерити.

— Како бих замерио, одговори Велизар мало боље воље; ја и не тражим толико телесне хране, ја тражим душевне, одушевљења.

Газда Митар погледа свог сина, као да би га хтео питати, шта хоће „тај“.

— Да, одушевљења, настави Велизар; које не могу никако наћи у вароши а у селу за цело лежи на сокаку.

— А ви само тражите, примети газда Митар; само немојте да нагазите на што друго. Знате, у селу . . .

— О, знам ја, где ћу га наћи. Али, Ђоко, ти ми помози!

— Како и не, рече Ђока.

Кад су се после ручка оба пријатеља у Ђокиној соби мало разузурили, запитаће домаћин свога госта:

— Слушај, Велизар; ти си ми добро дошао и можеш остати овде, докле год ти се допада; али, молим те, разјасни ми ствар с твојом „одушевљењем“.

— Зар ти нисам казао, да купим одушевљење за појезију!

— Јеси, до душе, но ја те опет не разумем.

— Ти знаш, да су ме професори неправедно срушили и ја сам се у први мах једио, али сад их благосиљам, јер су ме истеком упутили. Решио сам се, да одем у књи-

врло мале ситнице закључим на једну врло велику крупницу. Карловачки градоначалник закречио је фирму једног хотела и хоће тај хотел да забрани, јер вели, да је доста за Карловце и један. Гостионичар је отишао у Загреб да се жали бану. И ја сад мислим, да ће се из тог бановог решења моћи много закључити.

Н. пр. министар-председник Тиса никако не одговара на Исаковићеву интерпелацију, гледе нашег сабора. А из бановог одговора моћи ћемо дознати расположеја.

Ако и он каже доста је сад (нарочито пред сабор) један хотел, то значи, да су на највишем месту вољни, да по сваку цену успоставе слогу међу нашим странкама и посланицима. Јер ако буде само једног хотела у Карловцима и мора само једног бити, онда неће бити прилике да се посланици цепају. Мораће јести из једне чиније и они, који то иначе не би радили.

Може бити да ће поред једног хотела остати многи и гладни, ал кад нису они сити, који бирају папу, не треба ни они да буду сити, који бирају патријара.

Зна се, да кардинале, кад дође до избора папе, затворе, и муче их постом, док се год не погоде. Па ако је на највишем месту до тога стало, да се и ми што пре погодимо, треба затворити и онај други хотел у Карловцима, па још пустити да завеје снег, и за два дана, его патријара.

Кад дакле министар-председник никак не одговара на интерпелацију о сабору, мора бити да мисли, кад се карловачки гостионичар Тодор врати из Загреба, ми ћемо из његовог одговора погодити, шта

живнике, у песнике. У мени се разбудио нов дух а тај ће да почини чудеса. Кад издам прву свеску својих лирских песама, кад се на позорници прикаже моја прва трагедија, онда ћеш видети, онда ћете видети ви сви, шта је у мени све било, шта има и шта ће тек бити. Будућност ми је отворена, омладина ме носи на рукама, жене и девојке заљубљене су у мене, старци ми долазе у посету. Остали народи пожутиће од зависти, што Срби имају таквог генија а ја . . . ја се своје народности не ћу одрећи. Но да дођем до те славе, морам доћи најпре до одушевљења. Хтео сам да се заљубим, али варошанке нису заслужиле моју љубав. За то сам дошао у село, да се заљубим у какву сељанку. Све једно је, какве је боје, је ли плава или црна; не гледим ни на новац њеног оца, јер се и тако не мислим женити. Имаш ли дакле, брате Ђоко, какву девојку, у коју бих се могао заљубити, те тако доћи и до одушевљења?

Ђока је слушао и слушао разлагање свога пријатеља; по кад кад је махао главом, кад и кад се почешао по потиљку а кад кад се богме и окренуо, да сакрије осмех, који му је шеврдао по лицу. После мале почивке рече једва:

— Оно, знаш, Велизаре, у нашем селу има доста лепих девојака, само што сумњам, да ће се која загледати у тебе. Ти си варошанин, капуташ, фркафуља, а наше сељанке хоће само с паорским момцима да имају посла...

ће и како ће бити, дакле није нужно да се сам министар-председник с таком „маленкошћу“ замара.

Но чак и из те „ситнице“, могао би човек кад би хтео, да закључи многу и многу крупницу.

У Ш Т И П Ц И.

До скоро често није могао „Србски Народ“ да изађе, а сад опет не може уредник му да изађе.

Јота је носио пре и о Петрову-дну шубару, а сад му је у сред зиме запарно.

Грозни пише живот Карла V., јер овај није умео да састави два сата да иду заједно, а „Грозни“ је већ код првог сата грозно награбусио.

И то нисмо помишљали, да ће се о Јоту једнаред отимати два тако важна места: Митровица и Нови Сад, или још боље рећи Троједница и Угарска.

Ако не могу да се погоде, дал да буде суђење у Н. Саду или у Митровици, онда нек буде у средишњим међу та два места, па — Банстољу.

Кад је реч о нашем сликару Јовановићу, о певачу Дескашеву и т. д. сви мађарски листови једнодушно пишу да су то Мађари. — Сад кад се о Јоти толико говори, за чудо како погодеше да је Србин. Ни један лист не рече: родио се у Угарској, дакле је — Мађар.

— Прекрасна мисао! кликне Велизар. Обући ћу се у паорско одело.

— Немој се пашкињити, рече Ђока; наше цуре би одмах познале, да ниси из њиховог јата.

— Познаће да! одговори Велизар.

— Па тек момци....

— Та ја и не ћу у момка да се заљубим.

— Слушај ме! Ја ти и опет кажем, да можеш остати овде, док ти је воља; али....

— Шта „али“?

— Окај се тог посла.

— Зар ми зивидиш? Зар си и ти противан мојој слави, мојој сјајној будућности?

— Којешта! Али.... није прилика.

— Нема ту ништа. У осталом, ти се не мораш одушевљивати, остави ти то мени. А је ли! Је л' да ћеш се поносити, кад у мом животопису ушчиташ, да сам твојим посредовањем дошао до одушевљења те тако и до славе! Мани се, Ђоко, што мора бити, мора.

Ђока слеже раменима и запали цигарету.

— Добро, рече; сутра је недеља, одвешћу те у коло, па бирај тамо цуру, бирај „одушевљење“; али, молим те, немој се пресвљачити.

— Имаш ли само паорско одело?

— Та то је најмање; узео бих од брата, који је у солдачији.

— Е добро.

(Наставиће се.)

* * *

До сад је само Тиса плавила. Ал сад су богме Тису поплавили у угарском сабору, да му неће помоћи сви гатови, хтедох рећи — радови.

* * *

У Србији је на дневном реду питање о соли. Знак да ће престати многе неслаче ствари код једног монопола.

„Јај де фај!“

(Крајкача.)

Ликер неки, некад, назвала су браћа са називом чудним: ликер „јај де фај!“ што га више пијеш, све ти боље прија, а грло ти иште: де још мало дај! Али ако мере не знаш дати себи, биће онда, побро, без све шале теби:

„јај де фај!
јај де фај!“

На вашару — вашар. — Народа је пуно, за крадљивце то је прави земни рај. Ако добро кесу не сакријеш побро, наћиће је хула, то за цело знај! А без гроша ко се на вашару нађе, сигурно ће тога јадника да снађе:

„јај де фај!
јај де фај!“

Госпођа Милева мужа свог' секира, то већ каже њених дивочију сјај; и то тако ишло, догод чича Рака не окрену с господом онај гуни крај. Има неких чини, што умирит' могу, ал' се уз њих гласно возоније богу:

„јај де фај!
јај де фај!“

Чивути се силом о Русију чешу, све их нешто копка наш баћушка тај, па би Чиве хтеле, да им чича Руј, наслужи и пружи какав добар чај.... Ал' кад у сну снију три-четир козака, спопадне их одмах трескавица јака:

„јај де фај!
јај де фај!“

Ексектор дош'о у госте Маринку, не слуша на запов, него вели: „дај! па кад немаш одшта, да и даље живиш, а ти буди псето; око куће лај!“.... Шта је на то рекс онај ког се тиче?... то вам касти не знам; али неки рече:

„јај де фај!
јај де фај!“

Силџије бесне не хају за бога. Трбух им је црква и слава и рај; не маре за народ, за његове боље, за његове тужбе, његов уздицај. Али када једном лође „на пса мраз“ онда ће се чути ушепртљен глас:

„јај де фај!
јај де фај!“

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

У равној Бачкој има деце која немају ни појма о бреговима, јер нису никад видели ни најмањи брежуљак. Ту, у селу Н. приповедао је учитељ деци о неким бреговима, па помену и Чимборасо, казујући им како је то висок, врло висок брег. Тада ће устати мали Сима и запитаће учитеља: А је ли виши од нашег тавана?
М.

Алекса. Је ли, баба, за што ти носиш наочаре?
Баба. Да боље видим.

Алекса узме бабине наочаре, метну их себи на очи, гледао мало кроз њих па онда рече: „Је ли, баба, ти само онда мећеш наочари, кад хоћеш да видиш маглу?“
М.

Наша сукућанка умесила проју, па послала и нама неколико комада. Ја хвалим проју како је слатка и приповедам, како сам добре проје јео кад сам био ђак у Халашу, да учим мађарски. — То даде повода Анки да ме упита: како се каже проја на мађарски? — Ја одговорим мале (malé). — А Анка ће на то ка' из џепа: „Ето виш, њима је све мало.“
Ј.

Мала Ага једва да ће имати пуне две године, али то њој ништа не смета, ево ти је свако јутро к нама да нам помогне вруштукати. Она нам је мила и разговорна гошћа, али у њеном речнику има само десетак речи. Ево их: Деда. Мама. Тека (тетка). Бебе. Па-а-ко! (Наопако!) Лача (колача). Бело (млеко). Чече. Кака. Мене — Осим тога кад је шта запиташ, па ако је за афирмацију веома нагласито каже: Да-а! Тако каже и: Хм? кад које питање не разуме. — Ономад у јутру дође и опази где редуша шећер комада; са раширеном шаком показа да би и она хтела један грумен. Ја јој рекох: то је кака? Али тиме нисам сузбио њену жељу, она ме озбиљно погледа и рече: мене кака!
Ј.

О вечери не знам како смо дошли са разговором на св. апостоле. Тетка П. ће запитати „јесу ли Петар и Пав'о били браћа?“ — Ја јој рекох да нису. Е али Анка се насмеши па рече: „Јесу, јесу, Петар и Пав'о су браћа.“ (Ја ју погледах зачућен, ал она продужује): „Знам и чији су; отац им је Ј. Берић у дољњој улици.“ Морали смо се одсмејати (што је Анка и хтела) и признати да има и она право.
Ј.

П о г о д и о.

Написао учитељ на табли бројку пет (5), па онда запита ђаке: „који од вас зна погодити ову бројку?“

Један ђачић из средине, не буде лен, но зграби своју капу те с капом удари у сред табле вичући: „Ето, господине учитељу, ја погодих!“ („Н. В.“)

Мојој драгој.

Кад помислим на те селе,
Што се моја кожа збере?
Кад те видим — бајни цвете —
Што се моја чизма дере?

А . . . ха! знам већ . . . на чисто сам;
Од белила твог се сјезим!
А од твога руменила,
Чизму дерем, тако бежим.

Сомбор.

јов. 6—п.

Мала разлика.

Мој пријатељ Душан М. велики је веселац, добар народњак, али му радња некако не иде од руке. . . . Заплео се мало, к'о човек, па се опет к'о човек труди, да своју реч свуда искупи. . . . Ономад добије од једног Немца писмо са надписом: „*Herrn Dužan M. in R.*“. . . Душан прочита адресу, па савије писмо у другу куверту, те врати натраг, са досетљивом приметбом: „Почем је гајдаш целу ноћ нуза ме био, то није истина да сам ја „*тужан*“, то писмо дакле није моје.“ . . .

После два дана ево опет писма од Немца. Протумачили му, да је на адреси направио мали „гиксер“, па се вешт Немац досетио, те адресу поправио овако: „*Herrn Dužan M. in R.*“ Наш пријан напише на истоме коверту ово: „Почем ја Вама висам ништа *дужан*, а и вас се не тиче, јесам ли ја коме *дужан* или не, то писмо не примам и враћам га натраг.“

. . . . Кажу да је Немац и по трећи пут писао, али је замолио комшију „Раца“, да оп то „*verflixte*“ име напише.

Др. Казбулбуц.

„Књижарска филоксера.“

Читајући списак онај,
који на то смера,
да покаже свету српском,
ко је „филоксера“,
што тамани нашу књигу,
мешто д. је штује,
што подгриза корен свести,
што квари, . што трује . . .

Читајући списак онај,
лице ми пребледи,
а поглед ми пуна јада,
на имена гледи.
Свештеници . . . учитељи
народњи прваци
Зар су ово, о, господо!
српске свести знаци? . . .

Свештеника . . . учитеља
гле, читава гледи!
Ма господо од „просвете“,
имате ли стида???

Др. Казбулбуц.

Верни преводи са српског на немачки.

Севај гарава, а што лају за нама.
Blütze Russige und was bellen die nach uns.

Црвени се као слепачка тиква.
Er röthet sich wie ein Bettlers Kürbis.

С поља градац, а изнутра јапац.
Auswendig Glattfeile, und inwendig Bock.

Ала је тај препредеи.
Ist der aber durchgespinnit.

Чисто му се кожа јежи,
Rein igelt im die Haut.

А то је био главом наш бележник.
Und das schlug mit dem Kopfe unser Notär.

Ала су се ови размацарили.
Aber haben die sich ausungarisirt.

Живом се курјаку реп не мери
Mit Quecksilber wird der Wolfsschweif nicht gemessen.

Куд ће куга него у свој род.
Wohin will die Pest als in ihr Geschlecht.

Био сам сирома; сад сам се мало поткожио.
Ich war arm; jetzt habe ich mich ein wenig unterhautet.

Него што јест' јест', ти си се и подмладио.
Sondern was ist, ist, du hast dich auch unterjungt.

Тера мак на копац.
Er treibt den Mohn auf den Zwirn.

Ирајзл.

„Иш, не праши!“

(Крајкача.)

Како Чива узме у десницу перо,
удри, грди, вичи на Русију делу,
па је тако ружи, па је тако црни,
ма ни тачку једну не оставља белу.
И кад тако лунне к'о путо о лотру,
још замишља, момче, да некога плаши
(„Иш, не праши! . . . Иш, не праши!“)

Бесна је сваш Манда, да јој пара није,
никада се лепо и не разговара,
а он вам је флегма, какве ретко има,
заиста је мустра међу мужевима.
Кад му већ дотужи, а он мирно рекне
тој својој Ксантини, својој бесној снаши . . .
(„Иш, не праши! . . . Иш, не праши!“)

Сабљница му звецка о калдрму лошу,
па већ мисли да је побратим Милошу,
Брчић танки врти, на монокл гледи,
помада и мирис све и сва му вреди;
па с презрењем неким и поносом грдним,
вели: „с јута сви ви, бугер — капуташи“! . . .
(„Иш, не праши! . . . Иш, не праши!“)

Др. Назбулбуц.

ЊИЖАРСКО-ИЗДАВАЛАЧКА ФИЛОКСЕРА

зовемо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. Много пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књијарско-издавалачко чокоће, те у корењу затиру ову радњу у нас. Ево њихова славна имена:

Штајновија Филоксера:		ф. н.
Петар Радаковић, учитељ у Власеници		10.84
Павле Борић, парох, Кузмин		9.—
Ђорђе Грујић, Глина		3.75
Сима Љубинковић, парох, Добрице		8.25
Мирко Летица, трг. Бихач		8.90
Милутиц Митровић, парох, Габиште		4.50
Мирко Петровић, парох, Г. Верховина		7.50
Никола Савић, трг. Черевих		9.70
Јован Шета, парох, Перна		8.90
1. П. Маријановић, трг. Чуруг	дугује	9.45
2. Ђока Поповић „ Даљ	„	6.07
3. Јован Крајновић, учит. Бело брдо	„	6.75
4. Милан М. Продановић, Пакрац	„	4.95
5. Јосиф Грујић, парох, Качалу	„	4.50
6. Живојин Предраговић, учит. Баваниште	„	15.—
7. Гавра Радмиловић, бележник, Соколовац	„	4.50
8. Коста Змејановић, парох, Грк	„	8.20
9. Љуб. Николајевић, трг. из Руме, сада у Војки	„	19.83
10. Лука Иришки, бележник у Крчедињу	„	14.65
11. Љубомир Т. Ђурић, учитељ у Црепаји	„	6.25
12. Јован Апостоловић, парох у Рачи	„	9.05
13. Милан Теодоровић, парох, Кобаши	„	4.50
14. Вујо Вирјевић, трговац, Бихач у Босни	„	12.45
15. Исидор Николић, свешт. Арад-Гај сада у Вацу	„	11.25
16. Атанасије А. Николић, парох у Шањинци	„	16.—
17. Тодор Кошовић, трговац у Мохољу	„	18.70
18. Коста Михајловић, трговац у Жабљу	„	6.70
19. Дане Биљанин, Шкаре код Оточца	„	7.50
20. Ђорђе Јовановић, Бингула	„	4.70
21. Илија Марковић, учитељ у Мопорину	„	8.70
22. Стеван Ристић у Срп. Црњи	„	8.70
23. <i>Buchhandlung J. Reich Karlstadt</i>	„	17.47
24. Ј. Е. Тијерану, у Оравици	„	2.25
25. Ристо Ј. Перолић, Мостар	„	79.65
26. Младен Ђорђевић, књијар у Београду	„	50.—
27. Ј. Трифунковић, негде у Босни	„	21.30
28. Леон Бирра, трг. у Бошњаци	„	4.66
29. Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Рупчуку	„	16.17
30. С. Д. Циковић, сада у Срему	„	13.88
31. Платон Соларић, парох у Катинци	„	10.80
32. Књијара В. Шмита на Риједи	„	34.31
33. Јулијана Плавшић, учитељица у Барањи	„	6.—
34. Св. Савковић, учитељ у Црв. Цркви	„	6.40
35. Нико Радетић, трговац у Приједору	„	20.50
36. Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни	„	17.16
37. Љубомир Милин, трговац, Јасеново	„	11.33
38. Љубомир Тодосић, трговац, Маргитица	„	14.59
39. Спиро Будисављевић, Кореница	„	20.14
40. Милош Белеслијин, учитељ у В. Кикинди	„	19.20
41. Макса Стојковић, учитељ Неузина	„	8.90
42. Н. К. Пуљевић, Ст. Бановци	„	8.70
43. Јово Поповић, учитељ, Војна	„	8.90
44. Наја Митровић, Ораховица	„	7.30
45. Стеван Урошевић, Шид	„	8.70
46. Петар Милошев, На Риједи	„	12.45
47. Гавра Гринхут у Загребу	„	39.48
48. И. Хамершмид у Вршцу	„	14.76
49. Д. Кнежевић, Медина	„	6.12
50. Св. В. Милић, Ст. Градиште	„	6.—
51. Лазар Ибровић, Арад	„	19.90
52. К. Николић, парох у Калаву	„	35.—
53. К. Поповић, трг. у Слативи	„	71.70
54. Васо Јовановић, официјал, Сењ	„	8.—
55. М. Маријановић у Голубинци	„	10.37

Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суду. За сада износимо на јавност само горе изложене, а доцније изложићемо уз ове још многе друге, са већим свотама, ако се међутим не пожуре те сваки свој дуг изравна. ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ШЕСНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац штамарији А. Пајевића у Н. Сад.

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Пре-продавци добију за готов новац комад по 12 новч.

Још се може добити

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ

У КРУШЕВЦУ

И

МИРОПОМАЗАЊА КРАЉА АЛЕКСАНДРА У ЖИЧИ

(СА ВИШЕ СЛИКА)

написао

А. Пајевић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду дра Ђорђа Патошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, мале француске осмине, а штампана је на лепој, глаткој хартији, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевачки уочи Видов-дана 1889. 3. Крушевци на Видов-дан 1889. 4. Крушевци, 16. јуна 1889. 5. Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање краља Александра I. у Жичи седмобратној. 8. Манастир Жича у краљевини Србији. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Неколико часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1. Кула Тодора од Сталаћа. 2. Црква Лазарева у Крушевцу. 3. Рушевине кнез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевца. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница. 8. Манастира Студенице украс на надвратн. север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. 10. Манастира Студенице скулптуре-са источне стране цркве. 11. Жича седмобратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижевцима и растуривачима књига, дајемо 25% попушта од горње цене и молимо их, да се наручбинама-својим што скорије нама обраћају.

У Новоме Саду 28. Јула 1889.

Издавалац-штамарија А. Пајевића.

Сад је баш изишло ново издање

БУКВАРА

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др. Ђ. Патошевић. Ово је сад

треће поправљено и прерађено издање, а цена је, као и пређашњем 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља чињене су на пређашње друго издање неки приговори. Ми смо све оправдане приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији данашњи људи, те смо добили уверење од многих практичних и отличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за своје школе требају оваке књиге, да набаве ово најновије издање.

У Новоме Саду, на Преображење 1889.

Штамарија А. Пајевића

у Нов. Саду.

О Г Л А С И.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелен-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и уопште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседлости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашилање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или унаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попушта и плаћена поштарина. 20—20